

- מן הראוי לציין כמה הבדלים בין המהדורה הקודמת של המחזור ובין מהדורה זו:
- שיפרנו את העריכה ואת העיצוב, והוספנו הנחיות רבות הפותחות את קטעי התפילה.
  - אין פירוש או ביאור לפיוטים.
  - את כל הפיוטים וחלקי הפיוטים שאומרים בקצת קהילות והופיעו בעבר באפור, העברנו לסוף המחזור.
  - במקומות שיש בהם הבדלים בין נוסח אשכנז ונוסח ספרד, הוספנו הנחיות והשלמנו את חלקי התפילה, כדי לסייע למתפלל להתמצא בתפילה גם כששליח הציבור מתפלל בנוסח שאינו שלו. לדוגמה, בנוסח אשכנז הוספנו בפסוקי דזמרה מזמורים שאומרים רק בנוסח ספרד.
- הוצאת קורן עשתה את מרב המאמצים כדי שישראל לא ייכשלו בלשונם... ואל יאמר פיהם דבר שלא ברצונך. אנו תקווה שלא נפלה תקלה מתחת ידינו, ושסייענו למחלים פני ה', שאמרי פיהם יהיו לרצון.

‘מִלֶּךְ עַל כָּל הָעוֹלָם פָּלוּ בְּכַבֻּדְךָ’

יהושע מילר, עורך ראשי
ירושלים, ר"ח אלול ה'תשע"ה

ערב ראש השנה

- 3 התרת נדרים
- 5 פרוזבול
- 6 עירובין
- 8 הדלקת נרות
- 10 מנחה לערב ראש השנה

— |

| —

— |

| —

התרת נדרים

נוהגים להתיר נדרים בערב ראש השנה לאחר תפילת שחרית.

המבקש התרה, עומד לפני שלושה אנשים (ויש הנוהגים לפני עשרה) ואומר 'שמעו נא רבותי, ויש המשמיטים את המופיע בסוגריים.

שְׁמַעוּ נָא רַבּוֹתַי (דַּיָּנִים מִמַּחִים), כָּל נֶדֶר אֹו שְׁבוּעָה אֹו אֶסֶר אֹו קוֹנָם אֹו חֵרֶם שְׁנֵדַרְתִּי אֹו נִשְׁבַּעְתִּי בְּהַקִּיץ אֹו בַחֲלוּם, אֹו נִשְׁבַּעְתִּי בְּשִׁמּוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׂאִינָם נִמְחָקִים וּבִשְׁם הוִי"ה בְרוּךְ הוּא, וְכָל מִינֵי נִזְרוֹת שְׁקַבַּלְתִּי עָלַי (וְאֶפְלוּ נִזְרוֹת שְׁמִשׁוֹן), וְכָל שׁוּם אֶסֶר וְאֶפְלוּ אֶסֶר הַנָּאָה שְׂאֶסְרְתִּי עָלַי אֹו עַל אַחֲרַיִם בְּכָל לְשׁוֹן שֶׁל אֶסֶר בֵּין בְּלִשׁוֹן אֶסֶר אֹו חֵרֶם אֹו קוֹנָם, וְכָל שׁוּם קַבְּלָה אֶפְלוּ שֶׁל מִצְוָה שְׁקַבַּלְתִּי עָלַי בֵּין בְּלִשׁוֹן נֶדֶר בֵּין בְּלִשׁוֹן נִדְבָה בֵּין בְּלִשׁוֹן שְׁבוּעָה בֵּין בְּלִשׁוֹן נִזְרוֹת בֵּין בְּכָל לְשׁוֹן, וְגַם הִנְעֵשֶׂה בְּתַקִּיעַת כַּף. בֵּין כָּל נֶדֶר וּבֵין כָּל נִדְבָה וּבֵין שׁוּם מִנְהֵג שֶׁל מִצְוָה שְׁנֵהֲגַתִּי אֶת עֲצָמַי, וְכָל מוֹצֵא שְׁפָתַי שְׂיִצֵּא מִפִּי אֹו שְׁנֵדַרְתִּי וְגַמְרְתִּי בְּלִבִּי לַעֲשׂוֹת שׁוּם מִצְוָה מֵהַמְצוֹת אֹו אִיזוּ הִנְהֲגָה טוֹבָה אֹו אִיזָה דָּבָר טוֹב שְׁנֵהֲגַתִּי שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְלֹא הִתְנִיתִי שְׂיִהֵא בְּלִי נֶדֶר. הֵן דָּבָר שְׁעֲשִׂיתִי, הֵן עַל עֲצָמַי הֵן עַל אַחֲרַיִם, הֵן אוֹתָן הַיְדוּעִים לִי הֵן אוֹתָן שְׁפָדָר שְׁכַחְתִּי. בְּכֻלָּהוֹן אֶתְחַרְטֵנָּא בְּהוֹן מַעֲקָרָא, וְשׁוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ אֲנִי מִמַּעַלְתְּכֶם הַתְּרָה עֲלֵיכֶם, כִּי יִרְאֵתִי פֶן אֶכְשַׁל וְנִלְכַדְתִּי, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, בַּעֲוֹן נְדָרִים וְשְׁבוּעוֹת וְנִזְרוֹת וְחַרְמוֹת וְאֶסְרוּיִן וְקוֹנָמוֹת וְהַסְכָּמוֹת. וְאִין אֲנִי תוֹהָא, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עַל קִיּוֹם הַמַּעֲשִׂים הַטּוֹבִים הַהֵם שְׁעֲשִׂיתִי, רַק אֲנִי מִתְחַרְט עַל קַבְּלַת הָעֲנִינִים בְּלִשׁוֹן נֶדֶר אֹו שְׁבוּעָה אֹו נִזְרוֹת אֹו אֶסֶר אֹו חֵרֶם אֹו קוֹנָם אֹו הַסְכָּמָה אֹו קַבְּלָה בְּלִבִּי, וּמִתְחַרְט אֲנִי עַל זֶה שֶׁלֹּא אֶמְרְתִּי הִנְנִי עוֹשֶׂה דָּבָר זֶה בְּלִי נֶדֶר וְשְׁבוּעָה וְנִזְרוֹת וְחֵרֶם וְאֶסֶר וְקוֹנָם וְקַבְּלָה בְּלִבִּי.

לְכֵן אֲנִי שׁוֹאֵל הַתְּרָה בְּכֻלָּהוֹן.

אני מתחרט על כל הנזפר, בין אם היו המעשים מדברים הנוגעים בממוץ, בין מהדברים הנוגעים בגוף, בין מהדברים הנוגעים אל הנשמה.

בכלהון אני מתחרט על לשון נדר ושבועה ונזירות ואסור וחרם וקונם וקבלה בלב.

והנה מצד הדין המתחרט והמבקש התרה צריך לפרט הנדר, אך דעו נא רבותי, כי אי אפשר לפרטם, כי רבים הם. ואין אני מבקש התרה על אותם הנדרים שאין להתיר אותם, על פן יהיו נא בעיניכם כאלו הייתי פורטם.

הדיינים אומרים שלוש פעמים:

הכל יהיו מתרים לך, הכל מחולים לך, הכל שרויים לך. אין כאן לא נדר ולא שבועה ולא נזירות ולא חרם ולא אסור ולא קונם ולא נדוי ולא שמתא ולא ארור. אבל יש כאן מחילה וסליחה וכפרה. וכשם שמתירים בבית דין של מטה, כך יהיו מתרים מבית דין של מעלה.

המבקש התרה, אומר:

הרי אני מוסר מודעה לפניכם, ואני מבטל מכאן ולהבא כל הנדרים וכל שבועות ונזירות ואסורין וקונמות וחרמות והסכמות וקבלה בלב שאקבל עלי בעצמי, הן בהקיץ הן בחלום, חוץ מנדרי תענית בשעת מנחה. ובאם אשכח לתנאי מודעה הזאת ואדר מהיום עוד, מעתה אני מתחרט עליהם ומתנה עליהם שיהיו כלן בטלן ומבטלן, לא שרירין ולא קיימין, ולא יהון חלן כלל וכלל. בכלן אתחרטנא בהון מעתה ועד עולם.

פרוזבול

בשנת השמיטה כל חוב ממוני שאדם חייב לחברו, נשמט ואסור לגבותו. מי שרוצה בכל זאת לגבות את חובותיו, צריך למסור בפני בית דין פרוזבול, ולקבל ממנו רשות לגבותם. הפרוזבול נמסר לקראת סוף שנת השמיטה, ומקובל לעשותו בערב ראש השנה (ויש המחמירים ומוסרים פרוזבול אף בערב ראש השנה שלפני השמיטה). מי שמסר את הפרוזבול, עומד בפני בית הדין ואומר את נוסח ההצהרה המובא בשטר. אם הדיינים קיבלו את דבריו, הם חותמים על השטר ונותנים אותו לבעל החובות.

בְּמוֹתַב תִּלְתָּא בֵּי דִינָא פְּחָדָא הוּינָא, וּבָא לְפָנֵינוּ (פְּלוּנֵי בֶן פְּלוּנֵי) וְאָמַר לָנוּ:

הַן שָׁנָה זוֹ הִיא שְׁנַת הַשְּׁבִיעִית, וַיֵּשׁ לִי חוֹבוֹת בְּשֵׁטֶר וּבְעֵל פֶּה
עַל אֵיזָה אַנְשִׁים וְ/אוֹ חֲבֵרוֹת, וְהִרִינִי מוֹסֵר בְּפָנֵיכֶם פְּרוּזְבוּל
זֶה וְכָל חוֹב שְׂיֵשׁ לִי לָכֶם, הַדִּינִים שֶׁבְּפָנֵיהֶם אָנִי מְצָהִיר, וְהִרִינִי
מְרֻשָּׁה אֶתְכֶם לְגִבּוֹת כָּל חוֹב שְׂיֵשׁ לִי, וּמַעֲתָה הָיוּ אֲתֶם דִּינִים
וּגְבוּ אוֹתוֹ בְּשִׁבְלִי. וְאִם לֹא תִגְבְּוּהוּ אֲתֶם, מַעֲתָה בֵּין שְׂמִסְרִיתִי
פְּרוּזְבוּל זֶה, אֲגַבְּהָ אָנִי כָּל חוֹב שְׂיֵשׁ לִי עַד הַיּוֹם אֲצַל כָּל אָדָם
כָּל זְמַן שְׂאֲרִצָּה.

וְאָנוּ, בֵּית הַדִּין הַחֲתוּמִים מִטָּה, בֵּין שְׂרָאֵינוּ דְּבָרֵינוּ נְכוּנִים, וְהוֹאִיל
וּמְסֵר לְפָנֵינוּ דְּבָרֵי פְּרוּזְבוּל בְּתַקְנַת הַלֵּל וְחַז"ל, קִבְּעֵנוּ שְׁלֵא תִשְׁמַט
שְׁבִיעִית חוֹבוֹתָיו וַיּוֹכַל לְגִבּוֹתָם כָּל יַעַת שְׂרִירְצָה. וּבְאֵנוּ עַל הַחֲתוּם,
יּוֹם _____ לְחֹדֶשׁ אֱלוּל שְׁנַת _____, פֶּה ב_____.

נָאִם:

נָאִם:

נָאִם:

עירוב תחומין

"ומדתם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה... והעיר בתוך, זה יהיה להם מגרשי הערים" (במדבר לה, ה). מכאן למדו חכמים (עירובין נא ע"א) שלכל מקום יישוב ישנו תחום של אלפים אמה, ואין לצאת ממנו בשבת וביום טוב. אך אדם יכול להגדיר מקום אחר כמקום שביתתו, וכך לשנות את גבולות התחום שבו הוא רשאי ללכת (רמב"ם, עירובין פ"ו ה"א). פעולה זו נקראת 'עירוב תחומין'.

מניח מזון המספיק לשתי סעודות, במרחק פחות מאלפים אמה מהמקום שיקבל בו שבת או יום טוב ומהמקום שרוצה להגיע אליו, ומברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת עִרּוּב.**

ואומר:

בארמית: **בְּדִין עִרּוּבָא יְהֵא שְׂרָא לִי
לְמִיּוּל מְאֵתְרָא הֶדִין תְּרִין אֲלָפִין אַמִּין
לְכֹל רוּחָא.**

או בעברית: **בְּעִרּוּב זֶה יְהֵא מְתָר לִי
לְלֶכֶת מִמְּקוֹם זֶה אֲלָפִים אַמָּה
לְכֹל רוּחַ.**

עירוב חצרות (בשבת)

מדין תורה, בשבת אסור להוציא חפץ מרשות היחיד לרשות הרבים ולהפך או לטלטלו ארבע אמות בתחום רשות הרבים (שבת צ"ב). וחכמים אסרו לטלטל גם ברשות היחיד, המשותפת לכמה יהודים, אם לא השתתפו לפני שבת בעירוב חצרות (רמב"ם, עירובין פ"א ה"ב-ה"ו).

במקומות רבים נוהגים שהרב המקומי מערב לכל תושבי השכונה או העיר, ויש שמערערים על המנהג.

במקום שאין בו עירוב תקין, אדם הבקי בהלכות עירובין מערב לכולם ומברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת עִרּוּב.**

ואומר:

בארמית: בְּדִין עֲרוּבָא יְהֵא שָׂרָא לְנָא לְטַלְטוּלִי

וְלֹא פּוֹקִי וְלֵעִיּוּלִי מִן הַבְּתִים לְחֻצָּר

וּמִן הַחֻצָּר לְבְתִים

וּמִבְּתֵי לְבֵית לְכָל הַבְּתִים שְׁבַחְצָר.

או בעברית: בְּעֲרוּב זֶה יְהֵא מִתָּר לְנוּ לְטַלְטַל

לְהַכְנִים וְלִהְיוּצִיא מִן הַבְּתִים לְחֻצָּר

וּמִן הַחֻצָּר לְבְתִים

וּמִבְּתֵי לְבֵית לְכָל הַבְּתִים שְׁבַחְצָר.

עירוב תבשילין

אם ראש השנה חל ביום חמישי אסור להכין אוכל מיום טוב לשבת,

אלא אם כן הניחו עירובי תבשילין (שו"ע תקכו, א).

המערב לוקח בערב ראש השנה פת ותבשיל שהוא מייעד לאכלם בשבת,

ומברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עֲרוּב.

ואומר:

בארמית: בְּדִין עֲרוּבָא יְהֵא שָׂרָא לְנָא

לְמִיפָא וְלִבְשָׂא וְלֹא טְמָנָא וְלֹא דְלָקָא שְׂרָגָא

וְלִמְעַבְדָּא כָּל צְרַפְנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבְּתָא

לְנוּ וְלְכָל יִשְׂרָאֵל הַדְּרִים בְּעִיר הַזֹּאת.

או בעברית: בְּעֲרוּב זֶה יְהֵא מִתָּר לְנוּ

לְאִפּוֹת וְלִבְשֵׁי וְלִטְמִין וְלִהְדָּלִיק נֵר

וְלִהְכִין כָּל צְרַפְנוּ מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת

לְנוּ וְלְכָל יִשְׂרָאֵל הַדְּרִים בְּעִיר הַזֹּאת.

הדלקת נרות

בשני הלילות מדליקים נרות ומברכים עליהם שתי ברכות.
בלילה השני (וכן בראשון, אם מדליקים נרות לאחר השקיעה)
אין להדליק גפרור, אלא להעביר אש מנר שהודלק קודם החג.

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וַיְצַוֵּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל (שַׁבַּת וְשֶׁל) יוֹם טוֹב.**

נוהגים לברך 'שֶׁהַחֲנֻנִי' לפני הדלקת הנרות,
ויש שהורו לברך אחרי ההדלקה.

אם המדליק עתיד לקדש בעצמו, לא יברך 'שֶׁהַחֲנֻנִי' עד הקידוש.

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שֶׁהַחֲנֻנִי וְקִיּוּמִנוּ, וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְנָהּ הַזֶּה.**

תפילה לאישה אחרי שהדליקה נרות:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּחַוֶּנֶנִּי אוֹתִי (אישה נשואה
מוסיפה: וְאֵת אִישִׁי / אם הוריה חיים: וְאֵת אָבִי / וְאֵת אִמִּי / אם יש לה ילדים: וְאֵת
בְּנֵי וְאֵת בָּנוֹתַי) וְאֵת כָּל קְרוֹבֵי, וְתִתֵּן לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל חַיִּים טוֹבִים וְאָרְכִים,
וְתוֹכְרֵנוּ בְּזִכְרוֹן טוֹבָה וּבְרָכָה, וְתִפְקְדֵנוּ בְּפִקְדוֹת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים, וְתִבְרַכְנוּ
בְּרֻכּוֹת גְּדוּלוֹת, וְתִשְׁלַח בְּחַיֵּנוּ וְתִשְׁכַּחן שְׂכִינְתְּךָ בֵּינֵנוּ. וְזַכֵּנוּ לְגִדּוֹל בָּנִים
וּבָנֵי בָנִים חַכְמִים וְנְבוֹנִים, אוֹהֲבֵי יְהוָה יְרֵאֵי אֱלֹהִים, אֲנָשֵׁי אֱמֶת זָרַע
קָדֵשׁ, בִּיהוּ דְבָקִים וּמְאִירִים אֶת הָעוֹלָם בְּתוֹרָה וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים וּבְכָל
מְלָאכַת עֲבוֹדַת הַבּוֹרָא. אֲנָא שְׂמַע אֶת תְּחִנָּתִי בְּעֵת הַזֹּאת בְּזִכְרוֹת שְׂרָה
וְרַבֵּקָה וְרַחֵל וְלֵאָה אֲמוֹתַיִנוּ, וְהָאֵר נַרְנוּ שֶׁלֹּא יִכְבֶּה לְעוֹלָם וָעֵד, וְהָאֵר
פְּנֵיךָ וְנוֹשְׁעָה. אָמֵן.

ערב שבת ראש השנה

אם היום הראשון של ראש השנה חל בשבת, יש נוהגים לומר 'הודו'.

תהלים קו הָדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב, כִּי לַעֲזֹלָם חֲסָדוֹ: יֹאמְרוּ גְאוּלַי יְהוָה, אֲשֶׁר גָּאֲלָם מִיַּד־צָר: וּמֵאֲרֻצֹּת קִבְּצָם, מִמְּזֻרְחַ וּמִמְעַרְב, מִצָּפוֹן וּמִמִּזְרָב, תָּעוּ בַמִּדְבָּר, בִּישִׁימוֹן דָּרָךְ, עִיר מוֹשָׁב לֹא מִצְאוּ: רַעֲבִים גַּם־צִמְאִים, נִפְשָׁם בְּהֵם תִּתְעַטֵּף: וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בְּצַר לָהֶם, מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יִצִּילֵם: וַיִּדְרִיכֵם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, לְלַכֵּת אֶל־עִיר מוֹשָׁב: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ, וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: כִּי־הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שִׁקְקָה, וְנִפְשׁ רַעֲבָה מִלֵּא־טוֹב: יִשְׁבִּי חֲשֵׁךְ וְצִלְמוֹת, אֲסִירֵי עֲנִי וּבְדוּל: כִּי־הִמְרוּ אִמְרֵי־אֵל, וַעֲצַת עֲלִיּוֹן נֶאֱצַו: וַיִּכְנַע בְּעַמֵּל לִבָּם, כְּשָׁלוּ וְאִין עוֹז: וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בְּצַר לָהֶם, מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יוֹצִיאֵם מִחֲשֵׁךְ וְצִלְמוֹת, וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנְתַּק: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ, וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: כִּי־שִׁבַּר דְּלִתוֹת נִחַשְׁתָּ, וּבְרִיחֵי בְדוּל גִּדְעָ: אֲוֹלִים מִדֶּרֶךְ פֶּשַׁעַם, וּמַעֲזוֹנֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ: כָּל־אֶכֶל תִּתְעַב נִפְשָׁם, וַיִּגְעוּ עַד־שַׁעֲרֵי מוֹת: וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בְּצַר לָהֶם, מִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וּרְפָאֵם, וַיִּמְלֹט מִשְׁחִיתוֹתֵם: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ, וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: וַיִּזְבַּחוּ זִבְחֵי תוֹדָה וַיִּסְפְּדוּ מַעֲשָׂיו בְּרִנָּה: יוֹרְדֵי הַיָּם בְּאֲנִיּוֹת, עֹשֵׂי מְלָאכָה בְּמַיִם רַבִּים: הִמָּה רָאוּ מַעֲשֵׂי יְהוָה, וְנִפְלְאוֹתָיו בְּמִצּוֹלָה: וַיֹּאמֶר, וַיַּעֲמֵד רוּחַ סַעֲרָה, וּתְרוֹמֵם גְּלִיו: יַעֲלוּ שָׁמַיִם, יִרְדּוּ תְהוֹמוֹת, נִפְשָׁם בְּרַעַה תִּתְמוּגַג: יַחֲגוּ וַיִּנּוּעוּ כִּשְׁפוֹר, וְכָל־חֲכֻמָּתָם תִּתְבַּלַּע: וַיִּצְעֲקוּ אֶל־יְהוָה בְּצַר לָהֶם, וּמִמִּצְוֹקוֹתֵיהֶם יוֹצִיאֵם: יִקַּם סַעֲרָה לְדַמְמָה, וַיַּחֲשׂוּ גְלִיֵּיהֶם: וַיִּשְׁמְחוּ כִּי־יִשְׁתַּקּוּ, וַיִּנְחַס אֶל־מַחוּז חֲפָצָם: יוֹדוּ לַיהוָה חֲסָדוֹ, וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: וַיִּדְמְמוּהוּ בְּקִהְל־עַם, וּבְמוֹשָׁב זְקֵנִים יִהְלֹוהוּ: יֵשֶׁם נְהוֹרוֹת לְמִדְבָּר, וּמִצְאֵי מַיִם לְצִמְאוֹן: אֲרִיץ פְּרִי לְמַלְחָה, מִרְעַת יוֹשְׁבֵי בָה: יֵשֶׁם מִדְבָּר לְאִגְס־מַיִם, וְאֲרִיץ צִיָּה לְמִצְאֵי מַיִם: וַיֹּשֶׁב שָׁם רַעֲבִים, וַיִּכּוֹנְנוּ עִיר מוֹשָׁב: וַיִּזְדַּעוּ שְׂדוֹת, וַיִּטְעוּ כַרְמִים, וַיַּעֲשׂוּ פְרִי תְבוּאָה: וַיְבָרְכֵם וַיִּרְבּוּ מְאֹד, וּבְהִמָּתֵם לֹא יִמְעִיט: וַיִּמְעִטוּ וַיִּשְׁחוּ, מַעֲצָר רַעַה וַיִּגּוֹן: שִׁפְךָ בּוֹ עַל־נְדִיבִים, וַיִּתְעַם בְּתַהוֹ לֹא־דֶרֶךְ: - וַיִּשְׁגַּב אֲבִיוֹן מַעֲוֵנִי, וַיִּשֶׁם כִּצְאוֹן מִשְׁפָּחוֹת: יִרְאוּ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְחוּ, וְכָל־עוֹלָה קִפְצָה פִּיהָ: מִי־חָכַם וַיִּשְׁמֹר־אֱלֹהֵי, וַיִּתְבּוֹנְנוּ חֲסָדֵי יְהוָה:

מנחה לערב ראש השנה

”וַיְהִי בַעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֵלָיוּ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר (מלכים א' יח, לו).

ראוי לומר גם לפני תפילת מנחה את פרשת קרבן התמיד (איגרת התשובה לר' יונה, ע).
 רבים נוהגים לומר את סדר הקרבנות שלפני תפילת שחרית (עמ' 92-95),
 פרט לפרשת תרומת הדשן ולסדר המערכה.

”אמר רבי אלעזר אמר רבי אבינא: כל האומר 'תהלה לדוד' בכל יום
 שלש פעמים – מובטח לו שהוא בן העולם הבא” (ברכות ד ע”ב).

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתְךָ, עוֹד יִהְלֹךְ סְלָה:

תהלים פד

אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁפְכָה לוֹ, אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁיְהוּהוּ אֱלֹהִיו:

תהלים קמד

תְּהַלֵּה לְדָוִד

תהלים קמה

אֲרוּמְךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ, וְאַבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

בְּכָל-יוֹם אֲבָרְכֶךָ, וְאַהֲלִלָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד:

גְּדוֹל יְהוָה וּמְהִלָּל מְאֹד, וְלִגְדַלְתּוּ אֵין חֶקֶר:

דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרָתֶיךָ יִגְדֹּדוּ:

הֵדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:

וַעֲזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וּגְדוֹלְתְּךָ אֲסַפְּרָנָה:

זִכֵּר רַב־טוֹבְךָ יַפְיֵעוּ, וַעֲדַקְתְּךָ יִרְנְנוּ:

חֲנוּן וְרַחוּם יְהוָה, אֲרֹךְ אַפַּיִם וּגְדֹל־חֶסֶד:

טוֹב-יְהוָה לְכָל, וְרַחֲמָיו עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו:

יִדְוֹךְ יְהוָה כָּל-מַעֲשֶׂיךָ, וַחֲסִידֶיךָ יִבְרַכּוּכָה:

כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמְרוּ, וּגְבוּרָתְךָ יִדְבְּרוּ:

לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי הָאָדָם גְּבוּרָתְךָ, וּכְבוֹד הֵדֵר מַלְכוּתְךָ:

מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל-עֲלָמִים, וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל-דוֹר וָדוֹר:

סוּמְךָ יְהוָה לְכָל-הַנְּפִלִים, וְזוֹקֶף לְכָל-הַכְּפוּפִים:

עֵינֵי־כָל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אֲכָלָם בְּעֵתוֹ:
 פּוֹתַח אֶת־יְדֶיךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן:
 צְדִיק יהוה בְּכָל־דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׂיו:
 קְרוֹב יהוה לְכָל־קְדָאִיו, לְכָל אֲשֶׁר יִקְדָּהוּ בְּאֵמֶת:
 רְצוֹן־יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע, וְיוֹשִׁיעֵם:
 שׁוֹמֵר יהוה אֶת־כָּל־אֲהָבָיו, וְאֶת כָּל־הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד:
 - תְּהַלֵּל יהוה יְדַבֵּר פִּי, וּיְבָרֵךְ כָּל־בֶּשֶׂר שֵׁם קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
 וְאַנְחֵנוּ נְבָרֵךְ יְהי מַעֲתָה וְעַד־עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

תהלים קטו

חצי קדיש

ש"ץ: יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (קהל: אָמֵן)
 בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ
 וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ
 וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ (קהל: אָמֵן)
 בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
 בְּעַגְלָא וּבְזֶמַן קְרִיב
 וְאִמְרוּ אָמֵן. (קהל: אָמֵן)
 קהל
 ש"ץ: יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרֵךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא.
 ש"ץ: יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא
 וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה וַיִּתְהַלָּל
 שְׁמֵהּ דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא (קהל: אָמֵן)
 לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמַתָּא
 דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא
 וְאִמְרוּ אָמֵן. (קהל: אָמֵן)

עמידה

"המתפלל צריך שיכוין בלבו פירוש המלות שמוציא בשפתיו; ויחשוב כאלו שכינה כנגדו ויסיר כל המחשבות הטורדות אותו עד שתשאר מחשבתו וכוונתו זכה בתפלתו" (שו"ע צח, א).

פוסע שלוש פסיעות לפניו כמי שנכנס לפני המלך.
 עומד ומתפלל בלחש מכאן ועד ז'כשנים קדמניות' בעמ' 20.
 כורע במקומות המסומנים ב', קד לפניו במילה הבאה וזוקף בשם (סידור השליה).

כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא, הִבּו גְדֹל לֵאלֹהֵינוּ:
 אֲדֹנָי, שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ:

דברים לב
 תהלים נא

אבות

יִפְרוּךְ אֶתְּהָ יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב
 הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן
 גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, קוֹנֵה הַכֹּל
 וְזוֹכֵר חֲסֵדֵי אֲבוֹת
 וּמֵבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה.
 מְלַךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן.
 יִפְרוּךְ אֶתְּהָ יְהוָה, מִגֵּן אַבְרָהָם.

גבורות

אֶתְּהָ גִבּוֹר לְעוֹלָם, אֲדֹנָי
 מְחַיֶּה מֵתִים אֶתְּהָ, רַב לְהוֹשִׁיעַ
 בארץ ישראל: מוֹרִיד הַטָּל
 מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֶּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים
 סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַתִּיר אֲסוּרִים
 וּמְקַיֵּם אֲמוֹנָתוֹ לְיֹשְׁנֵי עַפְרָה.

מִי כְמוֹךְ, בְּעַל גְּבוּרוֹת
וּמִי דוֹמָה לָךְ
מֶלֶךְ, מִמִּית וּמַחֲיָה וּמִצְמִיחַ יְשׁוּעָה.
וְנֶאֱמַן אֶתְּהָ לְהַחְיֹת מֵתִים.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מַחְיֵה הַמֵּתִים.

בתפילת לחש ממשיך 'אתה קדוש' בעמוד הבא.

קדושה

בחזרת שליח הציבור הקהל עומד ואומר קדושה.
במקומות המסומנים ב', המתפלל מתרומם על קצות אצבעותיו (מג"א קכה, א בשם הש"ה).
קהל ואחריו שליח הציבור:

יְקַדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ כְּנַעַם שֵׁיחַ סוּד שְׂרָפִי קָדֵשׁ, הַמְשַׁלְּשִׁים לָךְ קְדֻשָּׁה
כְּכָתוּב עַל יַד נְבִיאָךְ, וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר

ישעיהו

קהל ואחריו שליח הציבור:

יְקַדֹּשׁ, יְקַדֹּשׁ, יְקַדֹּשׁ, יְהוָה צְבָאוֹת, מְלֵא כְּלֵהָ אֲרָץ כְּבוֹדוֹ:
לְעַמְתָּם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים

קהל ואחריו שליח הציבור:

יהוקאל ג

יְבָרוּךְ כְּבוֹד־יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ:
וּבְדַבְרֵי קְדֻשְׁךָ כְּתוּב לְאֹמַר

קהל ואחריו שליח הציבור:

תהלים קמו

יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם, אֱלֹהֶיךָ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר, הַלְלוּיָהּ:

שליח הציבור ממשיך 'אתה קדוש' בעמוד הבא.

בבתי כנסת המתפללים בנוסח אשכנז, שליח הציבור אומר 'לדור ודור'.
לְדוֹר וָדוֹר נִגִּיד גְּדֻלָּתְךָ, וְלִנְצַח נִצְחִים קְדֻשְׁתְּךָ נְקֻדֵּי שֶׁבַח אֱלֹהֵינוּ
מִפְּיֵנוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה. בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ.

שליח הציבור ממשיך 'אתה חונן' בעמוד הבא.

קדושת השם

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ
וְקָדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהִלְלוּךָ סֵלָה
כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הָאֵל הַקָּדוֹשׁ.

דעת

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת, וּמְלַמֵּד לְאָנוּשׁ בִּינָה.
חַנּוּנוֹ מֵאַתְּךָ חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, חוֹנֵן הַדַּעַת.

תשובה

הַשִּׁיבֵנו אֲבִינוּ לְתוֹרָתְךָ, וְקַרְבָּנוּ מִלְּפָנֶיךָ לְעִבּוֹדְתְךָ
וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַרוֹצֵה בְּתִשׁוּבָה.

סליחה

נוהגים להכות כנגד הלב במקומות המסומנים ב° (סידור יעב"ץ).

סִלַּח לָנוּ אֲבִינוּ כִּי ° חָטָאנוּ
מִחַל לָנוּ מִלְּפָנֶיךָ כִּי ° פָּשַׁעְנוּ
כִּי אֵל טוֹב וְסִלַּח אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, חַנּוּן הַמְּרַבֵּה לְסִלַּחַת.

גאולה

רֵאָה נָא בְּעֵינֵינוּ, וְרִיבָה רִיבֵנוּ
וּגְאֹלֵנוּ גְאֹלָה שְׁלֵמָה מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמִיךָ
כִּי אֵל גּוֹאֵל חֲזָק אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל.

רפואה

רְפָאנוּ יְהוָה וְנִרְפָּא
הוֹשִׁיעֵנוּ וְנוֹשְׁעָה, כִּי תִהְלֹתֵנוּ אִתָּה
וְהֵעֵלָה אֲרוּכָה וּמְרַפָּא לְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ וּלְכָל מַכְאוּבֵינוּ
רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מִכּוֹתֵינוּ

המתפלל על חולה מוסיף:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּשַׁלַּח מְהֵרָה רְפוּאָה
שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף, לַחֹלֶה/לַחֹלָה
פְּלוּגִי/ת בְּן/בת פְּלוּגִית בְּתוֹךְ שְׁאֵר חוֹלֵי יִשְׂרָאֵל.

כִּי אֵל מֶלֶךְ רּוֹפֵא נֶאֱמָן וְרַחֲמָן אַתָּה.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, רּוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

ברכת השנים

בְּרוּךְ עָלֵינוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֶת הַשָּׁנָה הַזֹּאת
וְאֶת כָּל מִינֵי תְבוּאָתָהּ, לְטוֹבָה
וְתֵן בְּרָכָה עַל פְּנֵי הָאָדָמָה
וְשַׁבְּעֵנוּ מִטוֹבָה
וּבְרוּךְ שֶׁנִּתְּנוּ כְּשֵׁנִים הַטּוֹבוֹת לְבְרָכָה
כִּי אֵל טוֹב וּמְטִיב אֶתָּה וּמְבָרֵךְ הַשָּׁנִים.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְבָרֵךְ הַשָּׁנִים.

קיבוץ גלויות

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוֹתֵנוּ
וְשֵׂא נֶס לְקִבְּץ גְּלוּתֵינוּ
וְקִבְּצֵנוּ יַחַד מְהֵרָה מֵאֲרַבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאֶרְצֵנוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

השבת המשפט

הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ כְּבָרָא שׁוֹנָה, וְיִוְעֲצֵינוּ כְּבַתְּחִלָּה
וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יְגוֹן וְאַנְחָה
וּמֶלֶךְ עָלֵינוּ מְהֵרָה אֶתָּה יְהוָה לְבַדְךָ
בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט.

ברכת המינים

וְלִמְלֹשִׁינִים אֵל תְּהִי תִקְוָה, וְכָל הַמִּינִים כְּרָגַע יֵאבְדוּ
וְכָל אוֹיְבֵי עַמְּךָ מְהֵרָה יִפְרְתוּ
וְהַזֵּדִים מְהֵרָה תַעֲקֹר וְתִשְׁבֵּר וְתִמְגֹר
וְתִכְלֵם וְתִשְׁפִּילֵם וְתִכְנִיעֵם
בְּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, שׁוֹבֵר אוֹיְבִים וּמְכַנְיַע זֵדִים.

על הצדיקים

עַל הַצְּדִיקִים וְעַל הַחֲסִידִים
וְעַל זְקֵנֵי שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְעַל פְּלִיטַת בֵּית סוֹפְרֵיהֶם
וְעַל גְּרֵי הַצְּדָק, וְעָלֵינוּ
יְהִמוּ נָא רַחֲמֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמֶּת
וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם
וְלַעוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ, כִּי בְךָ בְּטַחְנוּ
וְעַל חֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמֶּת נִשְׁעַנְנוּ.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, מִשְׁעֵן וּמְבַטֵּחַ לַצְּדִיקִים.

בנין ירושלים
ולירושלים עירך ברחמים תשוב
ותשבן בתוכה באשר דברת
ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם
וכסא דוד עבדך מהרה לתוכה תבין.
ברוך אתה יהוה, בונה ירושלים.

מלכות בית דוד
את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח, וקרנו תרום בישועתך
כי לישועתך קוינו כל היום.
ברוך אתה יהוה, מצמיח קרן ישועה.

שומע תפילה
אב הרחמן
שמע קולנו יהוה אלהינו
חוס ורחם עלינו, וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו
כי אל שומע תפלות ותחנונים אתה
ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו
חננו ועננו ושמע תפלתנו
כי אתה שומע תפלת כל פה.
ברוך אתה יהוה, שומע תפלה.

עבודה
רצה יהוה אלהינו בעמך ישראל, ולתפלתם שעה
והשב את העבודה לדביר ביתך
ואשי ישראל ותפלתם, מהרה באהבה תקבל ברצון
ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך.

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוֹבֶךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמַּחְזִיר שְׂבִינְתוֹ לְצִיּוֹן.

הודאה

כורע ב'מודים' ואינו זוקף עד אמירת השם (סידור השלי"ה).

כששליח הציבור אומר 'מודים',
הקהל אומר בלחש (סוטה מ ע"א):
יְמוּדִים אֲנַחְנוּ לָךְ
שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.
צוּר חַיֵּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
יּוֹצֵרֵנוּ, יּוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.
בְּרֻכּוֹת וְהוֹדָאוֹת
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ
עַל שֶׁחֲחִייתָנוּ וְקִיַּמְתָּנוּ.
כֵּן תַּחֲיֵנוּ וְתַקְיֵמָנוּ
וְתִאֶסֶף גְּלוֹתֵינוּ
לְחֻצְרוֹת קִדְשֶׁךָ
לְשִׁמּוֹ תַקִּיךָ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנֶךָ
וְלַעֲבֹדְךָ בְּלִבְבֵּנוּ שְׁלֵם
עַל שְׂאֵנוּ מוֹדִים לָךְ
בְּרוּךְ אַל הַהוֹדָאוֹת.
יְמוּדִים אֲנַחְנוּ לָךְ
שְׂאֵתָה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד.
צוּר חַיֵּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ
אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר.
נּוֹדָה לָךְ וְנִסְפָּר תְּהִלַּתְךָ
עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיַדְךָ
וְעַל נְשִׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ
וְעַל נַפְשֶׁךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ
וְעַל נַפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ
שֶׁבְּכָל עֵת, עָרַב וּבִקֵּר וְצָהָרִים.
הַטּוֹב, כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ
וְהַמְּרַחֵם, כִּי לֹא תָמוּ חַסְדֶּיךָ
כִּי מֵעוֹלָם קִנִּינוּ לָךְ.

וְעַל כָּלֵם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא שִׁמְךָ מִלְּפָנֵינוּ
תַּמִּיד לְעוֹלָם וָעֶד.
וְכָל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה
וַיְהִלְלוּ וַיְבָרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּאֵמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב
הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ וְעֲזָרְתָּנוּ סֵלָה, הָאֵל הַטּוֹב.
בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַטּוֹב שִׁמְךָ וְלֶךְ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת.

שלום

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה

חַיִּים חַן וְחֶסֶד וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ.

בְּרַכְנוּ אָבִינוּ כְּלָנוּ כְּאֶחָד בְּאוֹר פְּנֶיךָ

כִּי בְּאוֹר פְּנֶיךָ נִתְּתָ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ

תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד

וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשְׁלוֹם.

וְטוֹב יְהִיָּה בְּעֵינֶיךָ לְבְרַכְנוּ, וּלְבָרֶךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל

בְּכָל יֵת וּבְכָל שְׂעָה בְּשְׁלוֹמְךָ.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

שליח הציבור מסיים באמירת הפסוק הבא בלחש,

ויש הנוהגים לאומרו גם בסוף תפילת לחש של יחיד.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגאלי:

תהלים יט

ברכות יז

אֱלֹהֵי

נִצֹר לְשׁוֹנֵי מִרְעַ וּשְׁפָתֵי מְדַבֵּר מִרְמָה

וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תָדָם, וְנַפְשֵׁי כְּעַפָּר לְכֹל תִּתְּיָה.

פִּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ, וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדֹּף נַפְשִׁי.

וְכָל הַקְּמִים וְהַחֹשְׁבִים עָלַי רָעָה

מִהֲרָה הַפֵּר עֲצָתָם וְקַלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם.

יש המוסיפים תחינה זו (קיצור שליח, אור הישר):

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי

שְׁלֵא תַעֲלֶה קִנְאָת אָדָם עָלַי, וְלֹא קִנְאָתִי עַל אַחֲרִים

וְשְׁלֵא אֶכְעַס הַיּוֹם, וְשְׁלֵא אֶכְעִסְךָ

וְתַצִּילֵנִי מִיַּצַּר הָרַע, וְתֵן בְּלִבִּי הַכְּנַעַה וְעֲנֹה.

מִלְּבָנוּ וְאֱלֹהֵינוּ, יַחַד שְׂמֵךְ בְּעוֹלָמְךָ

בְּנֵה עִירְךָ, יִסַּד בֵּיתְךָ וְשִׁכְלַל הַיְכָלְךָ

וְקַבֵּץ קְבוּץ גְּלוּיֹת, וּפְדֵה צֹאֲנֶךָ וְשִׂמַח עֲדָתְךָ.

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׂמִיךְ, עֲשֵׂה לְמַעַן יִמְיֶנְךָ
עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרֶתְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן קִדְשֶׁתְךָ.
לְמַעַן יִחַלְצוֹן יְדִידֶיךָ, הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְיִי: תהלים
יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוֹה צוּרִי וְגֹאֲלִי: תהלים
כורע ופוסע שלוש פסיעות לאחור. קד לשמאל, לימין ולפנים באמירת:
עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו
הוּא יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם, עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ אָמֵן.

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוֹה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרֶתְךָ
וְשֵׁם נַעֲבֹדְךָ בְּיִרְאָה כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קִדְמֹנִיּוֹת.
וְעֲרְבָה לִיהוֹה מְנַחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם כִּימֵי עוֹלָם וּכְשָׁנִים קִדְמֹנִיּוֹת: מלאכי

שליח הציבור חוזר על העמידה בקול רם (עמ' 12).

קדיש שלם

ש"ץ: יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא (קהל: אָמֵן)
בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ
וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ
וְיִצְמַח פְּרֻקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ (קהל: אָמֵן)
בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
בְּעַגְלָא וּבְזִמְן קְרִיב, וְאָמְרוּ אָמֵן. (קהל: אָמֵן)
יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעַלְמֵי וְלְעַלְמֵי עֲלָמֵיָא. קהל
ש"ץ: יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא
וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל
שְׁמֵהּ דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא (קהל: אָמֵן)
לְעֵלְא מִן כָּל בְּרַכְתָּא וְשִׁירְתָּא, תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא
דְאִמְרוּן בְּעֶלְמָא, וְאָמְרוּ אָמֵן. (קהל: אָמֵן)